

Стаття Grant Thornton International: Скажіть До побачення принципу «витягнутої руки»

«Велика двадцятка» затвердила дорожню карту Організації Економічного Співробітництва та Розвитку (ОЕСР) по врегулюванню «податкових викликів спричинених цифровізацією економіки». Перерозподіл прибутків та мінімальні податкові пропозиції, що виникли після нещодавнього раунду консультацій, цілком можуть покласти край принципу «витягнутої руки», який регулює трансфертне ціноутворення впродовж десятиліть.

Після повільного та невпевненого початку, прагнення ОЕСР вирішити проблему розподілення та оподаткування прибутків від цифрового бізнесу набирає обертів.

Після консультацій, початкові пропозиції, надані раніше в цьому році, були систематизовані у двохопорну структуру з рядом деталізованих варіантів.

За підтримки «Великої двадцятки» ОЕСР встановлено амбіційну дорожню карту по досягненню до кінця 2020 року узгодженого на міжнародному рівні консенсусу.

Отже, що пропонує програма дій ОЕСР та які її наслідки?

Позиція перша: Переглянута податкова присутність та правила перерозподілу прибутків

Даний пункт дозволить розширити застосування поняття податкової присутності (відомий як нексус або постійне представництво) від місця фізичної присутності «офісу» до місця фактичного створення вартості (наприклад, онлайн-продажі) або унаслідок обміну певними типами нематеріальних активів (наприклад, торговельні марки або підкріплене проведеними дослідженнями «розуміння клієнта»).

Досягнути перерозподілу можна з використанням діючих правил трансфертного ціноутворення, або як альтернатива, через ряд спрощених формул. Однак, такий спрощений підхід не відповідає принципу «витягнутої руки».

Запропоновані зміни до оподаткування нексусу мають бути злагожені зі змінами у внутрішньому локальному законодавстві, оскільки наразі законодавча база більшості країн потребує його фізичного зв'язку з їх юрисдикцією.

Позиція друга: Глобальна пропозиція проти розмивання податкової бази (GloBE, Global anti-base erosion proposal)

GloBE спрямована на компенсацію виведення оподатковуваних доходів з високо податкових юрисдикцій до низько податкових шляхом запровадження мінімального податку.

Це може і напевне буде суперечити чинним угодам про уникнення подвійного оподаткування, оскільки призведе до того, що дохід, отриманий в одній державі, буде оподатковуватись в іншій. Дані пропозиції фактично можуть ліквідувати територіальне оподаткування. Багато країн напевне будуть проти заходів, які підривають їх податковий суверенітет.

До чого це призведе?

Кількість країн, які погодились реалізувати ключові аспекти Плану дій ОЕСР проти розмивання податкової бази та виведення прибутку з-під оподаткування (BEPS) та включити їх до своїх двосторонніх угод щодо оподаткування, свідчить про те, що певна форма консенсусу стосовно цифрового оподаткування все ж таки можлива. Прагнення до консенсусу у сфері цифрового оподаткування особливо підкреслюється готовністю Великої Британії та Франції затвердити план та програму дій ОЕСР, не дивлячись на те, що вони обрали власний законодавчий шлях.

Проте ці пропозиції можуть опинитись в суперечці з місцевим законам та інтересам. Наприклад, запровадження мінімального податку можливе лише у тому випадку, якщо всі держави погодяться мати спільну систему оподаткування. І навіть, якщо якась країна погодиться - що є малоімовірним - вона все ще може інтерпретувати і застосовувати правила зовсім інакше, ніж інші.

Багато чого залежить від США, тому що, якщо вони відмовляться ратифікувати програму дій ОЕСР, консенсус не буде досягнений. Оскільки США знаходяться у найбільш не вигідному становищі від пропозицій, що вимагають розподілення податків, які вони отримують завдяки цифровому бізнесу, питання їх підтримки вкрай важливе.

Іншим ключовим моментом є те, чи будуть деякі країни відмовлятися від радикального і далекосяжного комплексу пропозицій, що суперечать як територіальному оподаткуванню, так і принципу «витягнутої руки». Це призведе до значних потрясінь для податкових органів та мультинаціональних корпорацій. Особливо це може вплинути на мультинаціональні корпорації середніх розмірів, оскільки витрати та складність виконання вимог можуть різко зрости.

Отже, чи повинні ви сидіти та чекати поки все це пройде. Коротка відповідь – ні. Пропозиції ОЕСР являють собою напрямок руху. Навіть, якщо деякі з суперечливих елементів будуть відкинуті, багато та, можливо, більшість країн приймуть пропозиції в тій чи іншій формі. Найважливішим наслідком є припинення існування принципу «витягнутої руки» у тому вигляді, який ми знаємо – дещо залишиться, проте його універсальне застосування та розумна достовірність зникнуть. Дехто стверджує, що формули, які замінять принцип «витягнутої руки» можуть спростити управління оподаткуванням. Вони мають бути спрямовані проти триваючого роздрібнення оподаткування цифрового бізнесу та на врегулювання вимог та ризиків подвійного оподаткування та суперечок, що пов'язані з цим. Це стосуватиметься більшості мультинаціональних корпорацій, а не лише так званні цифрові підприємства, коли оцифрування приникне у кожний сектор.

Детальніше дивись: <https://www.grantthornton.global/globalassets/1.-member-firms/global/insights/article-pdfs/2019/say-goodbye-to-the-arms-length-principle.pdf>